Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 229. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ЛИСТОПАДА 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 29, 1956. No. 229. VOL. LXIII.

СПРАВА СУЕЗУ НЕ ПОСЛАБИЛА ЄДНОСТИ ЗАХОДУ — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ

Вашинґтон. — Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті проголосив з доручення президента Айзенгавера заяву в справах актуальної закордонної політики ЗДА. В заяві стверджується, що президент Айзенгавер трактує НАТО завжди, як основний і необхідний елемент американських оборонних союзів проти безупинної совєтсько-комуністичної загрози для світового миру і безпеки. В дальшому, з огляду на те, що З'єдинені Держави Америки поставилися критично до британсько-французьких дій на терені ОН і поза цією установою, в заяві стверджується, що розбіжності між ЗДА і їхніми традиційними союзниками обмежуються тільки до одного інциденту і в ніякому випадку їх не можна трактувати, як якесь „послаблення чи розрив великих зв'язків, що так довго об'єднували нашу націю із З'єдиненим Королівством і Французькою Републікою та іншими нашими союзниками, для яких справа миру, справедливости і свободи була завжди першою і вирішальною." Водночас із цим в заяві подано до відома, що в неділю цього тижня президент Айзенгавер відбуде конференцію з державним секретарем Джаном Фостером Доллесом, який, видужавши після операції, вертається до праці вже з понеділком 3 грудня ц. р. Під час цих нарад Президент обговорить з Доллесом міжнародну ситуацію і разом з цим справу участи державного секретаря в конференції ради міністрів держав Північно - Атлянтійського Пакту, що починається 11 грудня ц. р. в Парижі і на яку Доллес виїде вже дня 8 грудня. Факт, що Доллес візьме участь в конференції держав НАТО зараз після поопераційного видужання, коментують в політичних колах як доказ великої ваги і значення, що їх придає американський уряд цій конференції зокрема у зв'язку із середньосхідним конфліктом. Проголосивши цю заяву, пресовий секретар Білого Дому Гаґерті підтвердив ще опубліковане в газетах повідомлення, що уряд Іраку, як член Баґдадського Пакту звернувся до З'єдинених Держав Америки з проханням дати йому допомогу і грішми і зброєю. Своє прохання уряд Іраку мотивує загрозливою ситуацією, яка витворилася внаслідок підривних комуністичних дій в сусідній Сирії.

Новленд домагається тимчасового припинення СССР у членстві ОН

Ст. Луїс, Мо. — Провідник республіканської меншости в Сенаті і член американської делеґації до Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй сенатор Вільям Ф. Новленд промовляв на зборах Товариства Американських Міських Управ і рекомендував, що треба б тимчасово припинити членство СССР в ОН, щоб тим способом змусити комуністів діяти згідно з резолюцією Генеральної Асамблеї та забрати свої війська з Мадярщини. Сенатор Новленд пропонував ще й інші репресії проти СССР за те, що не хоче виконувати рішення Генеральної Асамблеї ОН, та немає виглядів на те, щоб знайшлася більшість в тій міжнародній організації, яка ухвалила б ті рекомендації Новленда.

Демократи плянують вести в Конґресі „ліберальну і соціяльно поступову політику"

Вашинґтон. — Виконний Комітет Демократичної партії прийняв резолюцію, згідно з якою зорганізується дорадчу раду, яка дбатиме про те, щоб всі законодатні внески в Конґресі були згідні з „поступовою під соціяльним оглядом і ліберальною плятформою", прийнятою на Конвенції в Шикаґо. За цією резолюцією голосували північні і міські демократи, які твердять, що консервативні південні демократи були причиною виборчої невдачі Демократичної партії. Ця резолюція — це визов провідникові демократичної більшости в Сенаті сенаторові Линдонові Б. Джансонові, який є за тим, щоб його партія не зголошувала в Конґресі своїх власних законопроєктів, тільки підтримувала урядові пропозиції, якщо вони будуть на те заслуговувати. Виконний партійний комітет одноголосно прийняв цю резолюцію про організацію дорадчої ради, яка має складатися з 17-х членів.

25 осіб згинуло в летунській катастрофі в Венесуелі

Каракас, Венесуеля. — Пасажирський літак Венесуельської Летунської Лінії, який летів без зупинки з Ню Йорку, під час захмарення налетів на вершок гори і розбився під самим Каракасом спричиняючи смерть 25-ох осіб, між якими було 16 дорослих пасажирів, двоє дітей і 7 членів залоги. Між жертвами цієї катастрофи було і десять американців, а між ними й родина грача в бейзбол: Чарлз Піт і його дружина Нетті та двоє дітей Карен і Кенні з Омага, Небраска. 10 мінут перед катастрофою пілот повідомляв, що лет відбувається в порядку. Минулого року 20-го червня розбився був венесуельський літак над океаном коло Ню Джерзі і тоді згинуло 74 особи.

УКРАЇНЦІ ФИЛАДЕЛФІЇ ПРОТЕСТУЮТЬ

Филаделфія. — (от) Минулої неділі, 25-го листопада ц. р. місцевий Відділ УККА влаштував у великій залі Горожанського Клюбу масове протестаційне віче проти нищення московським комуністичним імперіялізмом українського народу. Вічем проводив голова Филаделфійської Філії УККА д-р Володимир Галан, який у вступному слові подав про революційний рух серед поярмлених Москвою народів. Головним промовцем був колишній міністер Комонвелту Пенсилвенія п. Давид Вокер. Промовець підкреслив значення протимосковського і протикомуністичного ставлення українського народу і з признанням висловився, що українці були першими, які стали на боротьбу проти комуністичної Москви. Він сказав дослівно, що Захід не прийшов з помічью воюючій Україні так, як не прийшов із чинною помічью тепер Мадярщині. Але народи заходу є по стороні поневолених народів Сходу Европи і тому з повною вірою треба дивитися в перемогу спільної справи. Недавній в'язень совєтських концентраційних таборів д-р Антін Княжинський виступив, як „посол від Об'єднаних Націй ув'язнених борців за свободу народів східньої Европи." Він закликав усіх, щоб серцем стояли кріпко при тих бойовиках за кращу долю всього світу, як теж були готові помагати їм у боротьбі. На вічу були представники народів, поневолених Москвою, між ними теж голова Филаделфійського Відділу Мадярського Комітету д-р Лебік. У своєму слові д-р Лебік з признанням висловився про українців і їхній патріотизм і закликав до повної солідарности всіх народів, поневолених Москвою, бо тільки в об'єднанні можна здобути перемогу. — Приявні на вічу, що їх було понад тисячу осіб, схвалив резолюцію, в якій вимагається від Об'єднаних Націй перевірення становища в'язнів у концентраційних таборах у СССР. Резолюція теж вимагає від Об'єднаних Націй протесту проти кривавого терору Москви та й акції для визволення всіх народів з-під Московського ярма.

З МАДЯРЩИНИ ТІКАЮТЬ ВЖЕ И КАЛІКИ

Наплив мадярських втікачів до Австрії не припиняється. Кожного дня — не зважаючи на замкнення кордону совєтськими військами — переходять до Австрії тисячі втікачів. На фото: молоді мадяри допомагають мадярському інвалідові під час переходу кордону.

МАЛЕНКОВ КЕРУЄ „ПАЦИФІКАЦІЄЮ" МАДЯРЩИНИ

Відень. — З достовірних джерел інформують, що від минулого тижня перебуває у столиці Мадярщини не тільки шеф совєтської поліції генерал Сєров, але й кол. прем'єр Ґеорґій Маленков, як керівник всієї „пацифікаційної" акції на Мадярщині. Генеральний страйк фактично закінчився, але більшість фабрик всеодно не працює внаслідку браку палива і сирівців. Велика частина робітників у Будапешті й на провінції не може дістатись до своїх варстатів праці через брак комунікаційних засобів. Переговори між радою будапештенських робітників і урядом Яноша Кадара буцім-то продовжуються. Робітники зажадали уможливлення їхнім провідникам зустрічі з Імре Надьом. Кадар мав відповісти, що це раніше, як за два-три тижні — неможливо. Про долю Імре Надя і інших 42-х осіб, що разом із ним перебували в юґославській амбасаді в Будапешті, далі нічого невідомо. Юґославський уряд заклав новий протест перед мадярським урядом, а саме з приводу того, що уряд Кадара до цього часу не сказав мадярському народові нічого про протест Юґославії в справі вивезення Надя. Втеча людей з Мадярщини продовжується, але скількість втікачів значно зменшилася. За понеділок і вівторок прибуло до Австрії „тільки" 4,000 втікачів — це найменше число впродовж 24 годин за останніх два тижні. Офіційно австрійські власті подають число мадярських втікачів на терені Австрії на 9,000, але зазначують, що багато втікачів взагалі не зареєструвались. Понад 20,000 втікачів вже перевезено до інших країн. Міжурядовий Комітет для Европейської Міґрації в Женеві сподівається переселити до кінця цього року 46,000 мадярських втікачів. До Австрії напливає менше втікачів внаслідку зросту труднощів втечі. Недалеко прикордонного австрійського села Рехніц по мадярському боці втікачі нарахували коло 20 трупів постреляних під час утечі мадярів. Комуністи не дозволяють похоронити їх, щоб ті трупи відстрашували людей від утечі. До Австрії прибули два молоді мадяри, які оповіли, що вони були арештовані в Будапешті й вивезені до великого перехідного табору депортованих мадярів в Ужгороді на Карпатській Україні. У тому таборі було коло 1,000 мадярів. Ті два юнаки втекли відтіль і пішки пробралися аж до Австрії.

Пірсон заявляє, що Канада веде незалежну політику в справі Єгипту

Оттава, Канада. — Міністер закордонних справ Лестер Б. Пірсон, 27-го листопада відповідав в парляменті на критику опозиції і заявив, що Канада веде незалежну ні від кого політику в справі кризи на Середньому Сході. Він також запевнював, що канадійська інтервенція на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй в користь висилки збройних сил ОН до Єгипту, можливо, врятувала англійський коммонвелт. Пірсон сказав, що Канада вела самостійну політику і не була „слугою" ЗДА. Канадійський міністер закордонних справ казав: „Зле бути слугою ЗДА. Та однаково зле бути колоніяльним післанцем, — який бігає довкруги та гукає „вже готово"! Пірсон домагався фондів на втримання канадійських військ, висланих до Єгипту згідно з резолюцією Генеральної Асамблеї ОН. Попереднього дня промовляв в парляменті прем'єр Луїс Ст. Лоран, який гостро критикував Англію і Францію за те, що вжили збройної сили в Єгипті. Прем'єр сказав у своїй промові: „Вже скінчилася, а декуди закінчується доба, в якій надлюдина з Европи могла панувати над цілим світом". Опозиція гостро виступала проти уряду, і прем'єр міністрів заявив, що вона підтримує все те, що робить Англія, без огляду на те, чи воно справедливе чи ні.

Передбачають, що прибутки фармерів збільшаться в 1957 році на 5 відсотків

Вашинґтон. — Представник департаменту рільництва передбачає, що пересічні прибутки фармерів в найближчому році збільшаться на 5 відсотків. Та одночасно говориться і про те, що мають збільшитися і кошти утримання фарми (податки, платні робітникам та ціни машин і т. п.). Прибутки фармерів в перших дев'ятьох місяцях збільшилися на 4 відсотки в порівнянні з тим самим часом в минулому році. Це перший приріст в фармерських прибутках від 1951 року. Директор економічного відділу в департаменті рільництва Ф. В. Во заявив, що теперішнє збільшення фармерських прибутків настало тому, що збільшилися ціни на деякі фармерські продукти, і внаслідок урядової допомоги.

КОНСЕРВАТИВНА ПАРТІЯ В АНГЛІЇ ПРОТИ ЕВАКУАЦІЇ ЄГИПТУ

ЄГИПЕТ ПОГРОЖУЄ ВІЙНОЮ ПРОТИ АНГЛО-ФРАНЦУЗЬКОГО ДЕСАНТУ

Лондон. — Понад 100 членів урядової консервативної партії в Англії зголосили у вівторок 27 ц. м. на письмі внесення в англійській палаті громад, яке, схвалюючи політику англійського міністра закордонних справ в напрямку інтернаціоналізації управління Суезьким каналом, водночас осуджує резолюцію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що закликала Англію, Францію і Ізраїль до негайного й беззастережного евакуювання єгипетської території, та становище З'єдинен. Держав, яке, мовляв, виставляє на поважну небезпеку північно - атлантійський союз. Ця резолюція одної третини консервативних послів в палаті громад, без уваги на формальний її успіх чи невдачу, має те поважне політичне значення, що у практиці припинить відтягання англійський військ з єгипетської території. Консервативний уряд Антоні Ідена спирається в парляменті на більшість коло 60 голосів своїх партійців. Коли б при будьякій першій нагоді частина послів консервативної партії, власне з отієї правої невдоволеної групи, стрималась від голосування, урядові грозить упадок. Праве крило консервативної партії бунтується проти того, щоб евакуювати окупований Порт Саїд і Порт Фуад без попередніх ґарантій, що справа Суезького каналу і арабсько - ізраїльського спору буде задовільно полагоджена. Ця права частина англійських консерватистів обурюється на становище З'єдинених Держав в справі Середнього Сходу, бо, мовляв, ЗДА, підтримавши Єгипет в Об'єднаних Націях і голосуючи таким чином разом із Совєтським Союзом і іншими комуністичними державами, у практиці скріплюють становище Гамаля Нассера та облегшують совєтську пенетрацію на Середньому Сході. Такий сам погляд висловив французький міністер закордонних справ Християн Піно у промові перед Радою Републіки в Парижі у вівторок 27 ц. м. Тим часом єгипетський міністер закордонних справ д-р Махмуд Фавзі заявив на Генеральній Асамблеї, що Єгипет домагатиметься „санкцій" проти Англії, Франції і Ізраїлю, якщо ті держави будуть отягатись з евакуюванням єгипетської території.

Йорданія виповіла Англії союзницький доґовір

Амман. — Новий йорданський прем'єр Сулейман Набульсі заявив в йорданському парляменті, що уряд рішив зірвати англо - йорданський договір про взаємну оборону та „затіснити дипломатичні, культурні й економічні взаємини з тими державами, які показались приятелями арабів". Він додав, щоб не було непорозумінь, хто такі ті „приятелі", що Йорданія приготовляє нав'язання дипломатичних взаємин з Совєтським Союзом „і іншими державами". Відповідну резолюцію щодо зірвання союзницького договору з Англією, існуючого від 1948 року, йорданський парлямент, до якого ввійшла більшість протиєгипетських арабів, прийняв уже в мин. тижні. Йорданський прем'єр гостро заатакував Баґдадський пакт, до якого, крім Англії, належать ще Туреччина, Ірак, Іран і Пакістан, як „імперіялістичний бльок, що загрожує арабському світові". Те саме становище займає Москва. Йорданія думає дістати теоретично від Єгипту, Сирії і Савді Арабії, а в практиці мабуть тільки від Совєтського Союзу, ту фінансову допомогу, що її щорічно діставала від Англії.

Англія приспішує полагоду спору за Кипр

Лондон. — До Лондону прибув з Кипру тамошній військовий губернатор маршал Гардінґ, який — як запевняє преса — має переговорити з англійським урядом практичні заходи для приспішення компромісової полагоди спору за Кипр. Англійські керівні чинники буцім-то прийшли до переконання щодо двох найважливіших пунктів: що не можливо проголошувати автономії для Кипру без попереднього зговорення з кипрськими греками і турками та що остаточну умову мусить апробувати архиєпископ Макарій, який перебуває тепер на засланні на острівці на Індійському океані. Англійці буцім-то підготовили ґрунт для безпосередніх переговорів із греками, яким дали приречення, що в дальшій стадії тих переговорів вони спровадять архиєпископа Макарія, якого морально-політичне значення радше зросло серед кипрських греків від часу його заслання, аніж послабло. З уваги на середньо-східній конфлікт значення Кипру для Англії сильно зросло і тому Англія хоче мати спокій на тому острові, навіть ціною дуже важливих поступок грекам.

Румунські комуністи поїхали за наказами до Москви

Москва. — Комуно-румунський „прем'єр" Хіву Стойка приїхав в минулий понеділок до Москви, щоб у першу чергу — як він заявив — „затіснити дружбу двох соціялістичних країн". Йому назустріч вийшли сов. прем'єр Булґанін і віце-прем'єр Мікоян та Сабуров, але, зрештою, привітання Стойки відбулось куди скромніше й узагалі без ніякої паради, яка відбувалась при приїзді польського Ґомулки. Не було теж ніяких маніфестаційних стискань рук і спільних фотографій, — дармащо Стойка — куди вірніша підпора московських диктаторів, ані ж Ґомулка, чи навіть мадярський Кадар. — Відсутність серед румунської делеґації першого секретаря румунської комуністичної партії Ґіорґія Дея має назверх заманіфестувати відсутність будь-яких ідеологічних різниць між московськими й румунськими комуністами, що їх треба би „вирівнювати" в переговорах. Стойка відразу у своїй привітальній промові вказав на „затії контрреволюційних кол" послабити" єдність соціялістичного світу". Проте румунські комуністи, як запевняє преса, дуже стурбовані новим юґославсько-совєтським напруженням і відгуками польських та мадярських подій в усіх інших сателітних країнах. Румунські комуністи хочуть ніби-то використати теперішню ситуацію, щоб добути від Москви нову позику й інші господарські користі.

Совєти хочуть заступити Англію у постачанні нафти

Париж. — Совєтський Союз запропонував Франції, Єгиптові, Сирії і різним іншим країнам, які до цього часу діставали нафту від Англії, що вони готові доставити її. Франція спроваджувала і до цього часу частину нафти і нафтових продуктів з СССР, але тепер СССР буцім-то готов прислати їй подвійну скількість, себто 600,000 тонн, або 5,000,000 бочок. СССР експортував в останніх роках 4,000,000 до 5,000,000 тон нафти річно до вільного світу, в тому числі до Франції, Італії, Швеції, Голляндії, Греції, Ізраїлю і Єгипту. Тепер Москва старається використати ситуацію, в якій цілий европейський Захід і Середній Схід терпить від перервання довозу середньосхідньої нафти. Між іншим, Сирія, яка сама зірвала нафтопроводи, які вели через її територію, діставатиме надалі нафту від СССР, який почав творити з тієї країни нову свою військово - політичну базу. Американські чинники мобілізують тепер американську фльоту танкерів для наладнання постачання нафти західній Европі.

В АМЕРИЦІ

● **Власник корпорації** Луїс Дж. Ґлікман, яка в червні ц. р. за 5,000,000 долярів купила „Карнеґі Голл" в Ню Йорку, повідомляє, що цю залю розберуть і вибудують на тому місці модерний дім на бюра. В квітні 1959 року закінчиться оренда нюйоркської філармонії з „Карнеґі Голл", і тоді почнуть розбирати цей славний будинок.

● **Директор** Оборонної Мобілізації Артур С. Флеммінґ призначив на 7-го січня 1957 р. переслухання, щоб вирішити, чи імпорт чужих годинників дійсно шкодить справі оборони держави. Внутрішній годинникарський промисл внаслідок імпорту годинників мусить обмежувати свою продукцію і зменшувати число робітників. На випадок війни робітники - годинникарі мали б працювати у фабриках для виробу далековидів та іншого воєнного знаряддя.

● **Комісар пожежної сторожі** в Ню Йорку Едвард Ф. Каванаг закликає обережно обходитися з ялинками під час свят Різдва і рекомендує: 1. Ялинки купувати перед самим Різдвом, 2. Ставити їх у ведра з водою, поки не будуть прикрашені, 3. Не зближатися до них з вогнем і 4. Не залишати самих дітей біля ялинок.

● **Статистика** показує, що споживання кави в ЗДА від 1950 р. збільшилося на 12.6 відсотка. Пересічний американець у віці понад 10 років денно випиває 2.68 чашки кави, а кожна третя особа п'є денно три й більше чашки цього напою.

● **У Тулері,** Каліфорнія помер Фред Веллс на 101-му році життя. Він народився на шість років раніше від того часу, як Абрагам Линколн став президентом ЗДА. В 1955 році він був присутній на золотому весіллі свого сина Геррі.

● **Секретар здоров'я** виховання і добродійности, на просьбу президента Айзенгавера, вирішив залишитися на своєму становищі, дармащо хотів резиґнувати з куртуазії.

● **Голова Спілки** Об'єднаних Автових Робітників Волтер Рутер пропонує, щоб федеральний уряд видавав на допомогу шкільництву 6 більйонів долярів річно впродовж найближчих п'ятьох років.

ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ І „МАЛАНКА" НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон, Н.Й. Цього року українці ню-йоркського та довколишніх стейтів матимуть уперше нагоду зустрічати Новий Рік і опісля відбути традиційну українську „Маланку" серед чудової зимової природи на Союзівці, вакаційно-відпочинковій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах біля містечка Кергонксон. До цих імпрез управління Союзівки вже тепер почало підготову. Для зустрічі Нового Року Союзівка буде відкрита для гостей в суботу, неділю, понеділок і вівторок 29, 30 і 31-го грудня 1956 року та 1-го січня 1957 р., а для „Маланки" в суботу і неділю 12 і 13-го січня 1957. І для зустрічі Нового Року і для „Маланки" будуть влаштовані відповідні традиційні імпрези. На цей час будуть огріті будинки та будуть „пущені в рух" всі відпочинкові і розвагові устаткування тієї оселі. Зокрема, користаючи із зимової нагоди будуть приготовані можливості для ловецтва, зимового спорту і подібне. На випадок снігу, шляхи доїзду до Союзівки від головних шляхів будуть прочищені. Не зважаючи на спеціяльні кошти, зв'язані з підготовою оселі для гостей та відповідних імпрез, ціни побуту на оселі будуть помірковані. Проте, з уваги на необхідність відповідної підготови, як і на сподівану велику кількість гостей, було б побажаним, щоб ті, які плянують скористати з цих виїмкових нагод провести кілька днів поза містом серед зимової природи та в українському середовищі і в українських традиціях, щоб запевнили собі місце наперед, зголошуючи свою участь в згаданих імпрезах вже тепер на адресу: Ukrainian Nat'l Ass'n Estate, Kerhonkson, N. Y. — Місце буде ґарантоване тільки тоді, якщо разом із зголошенням буде переслана відповідна сума, не менша 5 долярів, на рахунок побуту від особи.

В СВІТІ

● **На південному бігуні** розташовується й вивіновується табір американської військової дослідної експедиції, що збирає матеріяли для Географічного міжнародного року — 1957-го. Першим в історії світу скочив із парашутом на Південний бігун в минулий понеділок 26 листопада американський сержант, 31-річний Рочард Паттон із Сант Луїсу. Після того приземлились там два літаки із 10-ма особами. Вони розташувались за 5 миль від бігуна. Головний американський табір знаходиться в місцевості, названій МекМурдо. У хвилині висаду було там 17 ступнів нижче зера за Фаренгайтом, себто 27 ступнів Цельзія, при вітрі 12 миль на годину.

● **У Порт Саїді,** при північному виході Суезького каналу, відбулась в останню неділю цікава нарада. Прилетіли на неї з Кипру англійський головний командант воєнного походу проти Єгипту, генерал сер Чарлз Кетлі і французький командант, віце-адмірал П'єр Боржо, у Порт Саїді приєднались до них англійський командант висадних частин ген. Ю. Стоквелл і його французький заступник ген. Андре Боффре, а переговорював із ними головний командант „міжнародної поліції" Об'єднаних Націй, генерал Бирнс. В нараді брали участь також французькі й англійські дипломати, фахівці середньо - східніх справ.

● **Американський пілот** Честер Голланд, який служив в єгипетському управлінні Суезького каналу і якого війна заскочила в Порт Саїді, хотів дістатись до Каїро, переодягнений за єгипетського рибалку. Англійська сторожа перехопила його й заарештувала, але англійська влада в Порт Саїді випустила на волю.

● **У Москві** закрито минулого тижня на один день університет і переведено суворе слідство у зв'язку з розкиненням летючок із текстом англійської радіопередачі про події на Мадярщині. Кого і як покарано — невідомо.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕТРІ ПЕРФІДІЇ І ЗРАДНИЦТВА

Мадярська революція, що на її здушення Москва кинула кільканадцять панцерних і поліційних дивізій і що її повної ліквідації вона не змогла добитися ще й до сьогодні по чотирьох тижнях безоглядного терору, переслідувань і масових депортацій, мала і матиме дуже позитивні наслідки для кристалізації й формування громадської опінії на Заході. Вона, з одного боку, виявила всю глибину моральної кризи, що в неї завела західній світ політика проводжуваної хрущовською Москвою коекзистенції, а з другого — розкрила перед вільним світом ще раз всю жахливу безодню московської перфідії і зрадництва.

Західній світ, західні політики і публіцисти були примушені усвідомити і визнати всю суттєву правду попереджень, висловлюваних українцями і представниками інших поневолених Москвою народів, що з народовбивцями і з душогубами, на чиїх руках не засохла ще кров тисяч і мільйонів людей, не можна ні пактувати, ні засідати за одним столом, ні тим більше співіснувати. Кривавими безоглядними пацифікаторами революційного спротиву експлюатованих і переслідуваних мадярських робітників, селян і студентів виявилися в першій мірі і усміхнений, радий пити за „дружбу" Нікіта Хрущов, і совєтський генерал-„джентлмен", проголошуваний совєтською пропаґандою „приятелем" президента Айзенгавера маршал Георгій Жуков. Це з їх наказу рушили напередодні 39-их роковин жовтневої революції совєтські каральні відділи проти гнаних і голодних мадярських робітників. Це своїм посіпакам Сєрову і Суслову доручили вони те, що діється сьогодні в підвалах чекістських катівень на Мадярщині і про що не згадується ні в совєтській, ні в західній пресі: жорстоку розправу з мадярським патріотизмом і волелюбністю. Це від їхнього терору тікають сьогодні з Мадярщини десятки тисяч людей, покидаючи все, аби врятувати свою душу і життя.

Водночас із цим, ті ж самі Хрущови й Жукови, певні своєї безкарности і моральної слабости спаралізованої їхніми коекзистенційними усмішками політичної моралі Заходу, дали декілька прикладів ганебного, небувалого в історії Заходу зрадництва, гідного хіба Івана Грозного чи ідеалізованого московською історією Петра І-го. Це совєтські військовики — безпосередні підлеглі маршала Георгія Жукова, запросивши представників мадярського міністерства оборони і командування, обеззброїли й ув'язнили їх проти всіх засад військової і політичної етики, наказуючи водночас із цим панцерним з'єднанням ламати вогнем гранат і бомб спротив геройських оборонців Будапешту. Це генерали маршала Жукова — „совєтські герої й орденоносці" ув'язнили підступно мадярського прем'єра Надя з його співробітниками, їхніми родинами й оточенням, що, повіривши в ґарантію московського намісника на Мадярщині Кадара, вирішили зрезиґнувати з політичного азилю в юґославській амбасаді. Це Хрущови й Жукови примушують сьогодні совєтських вояків бути виконавцями чергового совєтського народовбивства — масової депортації мадярських робітників і мадярської молоді в непрохідні сибірські простори. Ті Хрущови і Жукови, що ще торік у Женеві і потім у Лондоні чи на інших прийняттях пробували поклепувати по плечах голов західніх держав і тягли їх фотографуватися з собою — московськими тиранами і душогубами.

Клясичним зразком традиційної стародавньої московської перфідії може бути і мобілізування „проводів" підсовєтських церков на оборону совєтських кривавих дій на Мадярщині. Це ж цілком згідно з московською традицією настановлені атеїстичним совєтським урядом „єпископи" й „архиєпископи" кваплються свідчити, що ніяких депортацій „не відбувається", бо ні вони, ні їх вірні ніяких депортацій „не чули і не бачили". А вже за вершок перфідії треба вважати відповідь московського „митрополита" Ніколая Крутіцького на телеграму голови Крайової Ради Християнських Церков у ЗДА Юджіна К. Блейка і його прохання, щоб „Руская Православная Церковь" виступила проти дальшого проливу крови та гніту на Мадярщині. Диявольським глумом в обличчі кривавої совєтської пацифікації, терору і депортацій на Мадярщині, звучать слова цієї відповіді, що „наш (значить, совєтський — Ред.) уряд допомагає матеріяльно тим, що терплять на Мадярщині" і що „православна церква бере теж участь в акції допомоги . . ."

Дуже позитивним фактом є те, що на Заході починають уже не тільки добачати факти московського загарбництва, зрадництва і перфідії, але й усвідомлювати, що це — суттєві прикмети московської реакції, проявлювані на протязі багатьох віків. Усвідомлення цієї правди допоможе західньому світові, з одного боку, подолати дорешти моральну кризу, в якій він опинився, а з другого — дасть йому силу, потрібну для боротьби з московською загрозою.

ДВА ОБЛИЧЧЯ НАССЕРА

На тлі останніх подій забулося вже, що ще так недавно европейський Захід і Америка ставились до теперішнього єгипетського правління з найбільшими симпатіями. Проте, так воно й було. Захід прийняв з правдивим вдоволенням факт революції в Єгипті, яка довела 26 липня 1952 року до абдикації короля Фарука І і покінчила режим корупції, анахронічного февдалізму і володіння придворної кліки, що мала на увазі власні, а не національні та державні інтереси. І коли за ледве чотири роки становище Заходу так радикально змінилося, то вина в цьому виключно нових правителів Єгипту, а не Заходу. Найбільший корінь лиха в тому, що нові державні керівники Єгипту, чи радше їхній голова з фактичною диктаторською владою, полковник Гамаль Абдель Нассер, головний організатор старшинської революції, який швидко дійшов до найвищого в тій державі становища президента і неконтрольованого голови уряду в одній особі, — одягли на себе маску з двома обличчями: одним — для Заходу, а другим — комуністичного Сходу. Нещастя у тому, що для Заходу мав і має Нассер тільки розумні, гарні слова, що їх зараз же заперечує дуже нерозумними й розкладовими ділами.

18 червня 1953 року проголошено в Каїро Єгипетську республіку, а 27 липня 1954 р. підписано англо-єгипетський договір, за яким Англія передала обшир Суезького каналу під суверенність Єгипту, евакуювавши з нього 80,000 свого війська. Підписання цього договору приспішив факт, що 18 квітня 1954 р. Гамаль Нассер став прем'єром. Во саме ніхто інший, як він, запевняв англійців та американських посередників, що тільки перебування англійського війська на території Єгипту стоїть на перешкоді, щоб Єгипет приступив до проєктованого Америкою і Англією середньо - східнього колективного пакту оборони, пов'язаного з Заходом та наставленого проти совєтської небезпеки. Коли ж тільки англійці винеслись з Єгипту, а Ірак заявив готовість приступити до згаданого проєктованого середньо - східнього пакту під проводом Англії, Нассер негайно почав погрожувати викиненням Іраку з Арабської Ліґи. Та коли це не застрашило Іраку, і 24 лютого 1955 року Туреччина, Ірак ,Іран і Пакістан (цей останній в пізнішому терміні) підписали разом з Англією Багдадський пакт, Нассер почав проти нього кампанію найбільш неперебірливими засобами.

Замість затіснення зв'язків з Заходом, єгипетський президент - диктатор проголосив „невтральність" Єгипту і почав щораз більше зближатись до СССР. 27 вересня 1955 р. Нассер підписав нещасний „торговельний договір" з ЧСР про „вимінну торгівлю": чеська зброя за єгипетську бавовну. Насправді, як це потім виявилось, це було заставлення не тільки єгипетської бавовни, найціннішого продукту єгипетського експорту, а й всього єгипетського господарства Москві за достави всіх родів зброї, що негайно, разом з совєтськими військовиками - інструкторами, почали великими транспортами напливати до Єгипту. Почалися маніфестації „культурної приязни" з Совєтами і комуністичним Китаєм. Без ніякої потреби Єгипет визнав комуністичний Китай, 26 липня ц. р., а зламавши договір з Англією, Єгипет проголосив націоналізацію Компанії Суезького Каналу. Коли з початком вересня ц. р. перша Лондонська конференція 18-ох держав-користувачів каналу вислала делеґацію із п'ятьох міністрів під проводом австралійського прем'єра Мензіса до Каїро, Нассер засипав тих міністрів потоком; оскаржень під адресою Англії і Франції та власних миролюбних заяв, відкидаючи водночас пропозиції тієї делеґації і не роблячи ніяких власних контрпропозицій. Ту саму тактику, з наказу Нассера, застосував єгипетський міністер закордонних справ д-р Махмуд Фавзі на засіданнях Ради Безпеки ОН в першій половині жовтня ц. р. Водночас Єгипет гарячково монтував протиізраїльський бльок арабських держав — Єгипту, Савді Арабії і Сирії. Радіовисильня з Каїро і платні аґітатори розпалювали заворушення в Йорданії, Ливані і скрізь, де треба було підривати західні впливи. У відношенні до Ізраїлю Нассер одверто виголошував войовничі промови, висилаючи водночас проти Ізраїлю зорганізовані й узброєні в Єгипті ватаги. Грішми, зброєю і людьми він підсилював повстанців в Альжирії.

Цим ділам суперечили слова Нассера, говорені американським журналістам і дипломатам. За тими словами Нассерові залежить тільки на піднесенні економічного стану краю, на покращанні життьового рівня єгипетського населення, на зберіганні миру і на пошануванні чартеру Об'єднаних Націй. Саме в минулу середу 21 листопада Гамаль Нассер оприлюднив знову власну заяву в тому самому дусі. Він і Єгипет, мовляв, ніколи не стануть знаряддям ніякої чужої потуги. Єгипет, мовляв, ворожий „марксизмові, фашизмові, расизмові, колоніялізмові, імперіялізмові й атеїзмові", отже всім тим течіям, що їх колискою була Европа. Єгипет — за рівність всіх народів і прагне мирної співпраці з усіми державами. Ані він, Нассер, ані Єгипет не мають — сказано в тій заяві — панарабських імперіялістичних тенденцій, ані, персональних амбіцій. Як европейські держави змагають до взаємного тіснішого пов'язання, чи як створилась організація Північно - Атлантійського пакту, так само Єгипет і його президент дбають про взаємне зближення арабських держав — і більше нічого. Єгипет не хоче війни і прагне миру . . .

Суперечність між словами і ділами Гамаля Нассера привела до того, що ЗДА відкликали свою згоду на будування Асванської греблі, яку дали були у принципі „коли тільки прийшов до влади новий уряд в Єгипті. Внаслідок суперечности між ділами і словами Нассера і внаслідок його впертої відмови від конструктивної мирної полагоди справ Суезького каналу та спору з Ізраїлем — прийшло до останніх воєнних походів Ізраїлю, Англії і Франції. Тепер, спираючись на постанови Об'єднаних Націй, на засадниче противоєнне становище ЗДА і на забріхану „приязнь" Совєтів, Нассер хоче мерщій привернути в Єгипті „статус кво анте": такий стан, який був перед отими воєнними кампаніями. Москва підтримує Нассера у такому самому розумінні того попереднього стану: щоб не тільки не було на єгипетській території ні одного чужого вояка (за вийнятком совєтських „інструкторів"!), але щоб Єгипет далі продовжував зброїтись проти Ізраїлю, щоб він далі промощував шлях совєтським впливам на Середній Схід, щоб далі відмовлявся відокремити плавбу Суезьким каналом від політики і щоб далі був потенціяльним джерелом майбутніх конфліктів.

Всі ті, що визнають священним право народів на свою державність та непорушність державної суверенности країн, визнають те право і за Єгиптом. Але вони не можуть погоджуватися на політику тієї країни, яка йде по лінії совєтського імперіялізму, скріплює совєтську силу, підриває вільний світ і підготовляє нову світову пожежу, як тільки Москва закінчить озброювання і фортифікування єгипетського плацдарму. Америка цілком справедливо виступила проти збройного наїзду на Єгипет, обстоюючи практично свій принцип, що вжиття зброї і сили не повинно бути арґументом у полагоджуванні міжнародніх суперечностей. Але це ще далеко не значить, що Америка апробує давню небезпечну і шкідливу для широкого світу дволичну політику президента Нассера, в якій діла суперечать словам.

СВІТ ВОРОЖИТЬ

Тепер уже ясно, що смерть Сталіна була не просто смертю диктатора, а початком нової доби в історії Східньої Европи. Годі також припускати, що посмертне розвінчання „батька народів" спричинене було тільки одним бажанням нових диктаторів — розкривши злочинця, тим самим спекатися власних злочинів і здобути собі симпатії під'яремних народів. Таке пояснення було б неоправданим спрощенням.

Як виходить з перших кроків нових диктаторів, вони діяли, охоплені панічним страхом за свої голови. Вони боялися своєї слабости, боялися порожнечі, в якій опинилися. А найбільше боялися молоді поневолених країн, отого обожнюваного в комуністичній теорії пролетаріяту і того колгоспного селянства, з якими прийшлося стати віч-на-віч. Там, у Кремлі, перші довідались про повстання у концтаборах і про народні заворушення на Україні, в Грузії та в інших „союзних" республіках. Туди, в Кремль, напевно, доходив відгомін тих надій, що їх зв'язували поневолені народи із смертю диктатора. В Кремлі не могли не знати, що не так Сталіна, як совєтський режим ненавидять народи, що комунізм, як ідеологія, вже не може поривати нікого на „трудові подвиги". І тому, щоб врятувати не тільки себе, але й політичну систему, врятувати „збудований соціялізм" треба було новим диктаторам повалити і зганьбити мертвого Сталіна, і негайно ж підперти політичну систему мертвим Леніним та його культом, бо без культу особи не може бути диктатура.

Одначе, аж три роки потрібно було на те, щоб кремлівська кліка погодилася на партійному з'їзді започаткувати „реформи", що мали б вгамувати народи. Три роки минуло після смерти Сталіна, аж поки виступив Хрущов із своєю протисталінською промовою . . .

Співіснування, „похід за мир у всьому світі", „дипломатія усмішок", „полегші" в ділянці соціяльній і культурній — все це придумане було передусім для втихомирення „своїх" народів, а вже потім для Заходу. Так само НЕП придумав був Ленін передусім для внутрішнього вжитку, а проте яке величезне позитивне до Москви зрушення викликав він у Лондоні і в Парижі, в Римі і в Берліні, скільки зміновіховських метеликів полетіло тоді на московський вогник, щоб спалити на ньому свої крильця!

В мряковинні нової політики гасали Хрущов і Булґанін по країнах Азії, виторговуючи симпатії азійських народів. Плазували перед Тітом у Юґославії, щоб здобути за всяку ціну його приязнь і спаралізувати його впливи на компартії сателітних держав. Масово впускали до Совєтського Союзу західніх екскурсантів високої і низької ранґи, щоб показати підсовєтським людям, в якій дружбі живе Москва з Заходом і щоб тим самим розвіяти їхні надії на Захід. Проголошували амнестії для протирежимних злочинців — політичних еміґрантів. Не тільки дошки й не тільки чекістські цілі мала Москва на думці коли дозволила своєму населенню широке листування з закордоном і розпочала „посилкову акцію". Добрі, мовляв, прийшли часи, люди, надійтеся на ще кращі!

Читаємо в пресі, що в Кремлі точиться завзята боротьба між сталінцями і антисталінцями. Ділять нових диктаторів на дві взаємноворгуючі групи, що ладні, мовляв, в ім'я своїх ідейних розходжень перегризти одна одній горлянки. Хрущов, Булґанін, Жуков — антисталінці, Молотов, Каґановіч, Суслов — сталінці. Молотова скинули з посту міністра закордонних справ — значить, перемагають антисталінці. Молотова

(Закінчення на стор. 4-тій)

ДЕНЬ ЗГАСАВ . . .

День згасав за горою,
Даль синіла кругом.
Ми стояли з тобою
Над широким Дніпром.
Чи згадала ти нині:
Небо в ясних зірках,
І тебе по стежині
Я несу на руках . . .

Ти на плечі поклала
Ніжно руки мені,
На прощання сказала:
— Жди мене навесні,
І твій усміх прекрасний,
Хай минули літа, —
В юнім серці не гасне,
Мов зоря золота.

Вільним цвітом квітчає
Сад весна у маю,
Лиш тебе тут немає
В придніпровськім краю.
Тільки б глянути в очі,
Знать, що в світі ти є . . .
Ой, ви зоряні ночі,
Ой, ти щастя моє!

О. НОВИЦЬКИЙ

Інж. Т. Яськевич

ПОЧАЛАСЯ ОЛІМПІЯДА

Мелбурн, одне з трьох найбільших міст Австралії, стоїть всеціло під знаком Олімпійських Ігрищ. Тисячі прапорів різних національностей повівають в цілому місті. Всі вулиці святочно прибрані, мов на карнавал. Десятки тисяч гостей наповнило місто.

В неділю 18-го листопада прийшла вістка, що зникла „російська громадянка", Ніна Паранюк, що приїхала разом із змагунами з Совєтського Союзу. Вона була членом залоги корабля „Грузія", що чекав в порті. В неділю вона разом з іншими членами залоги поїхала до зоологічного парку. Там її згубили з очей. А запримітили її зникнення лише при повороті. Поліція не знайшла жадного її сліду до цієї пори. Капітан „Грузії" говорив, що Ніна заміжня і походить з Одеси.

Спортовці Совєтської України мешкають в Олімпійському Селі у великому одноповерховому будинку, біля якого повіває кривавий большевицький прапор з серпом і молотом. Я довго не рішався, чи заходити до середини. На дверях стояв типовий большевик з руками в кишенях. Коли я ввійшов до середини, там уже були два австралійські кореспонденти. Російська перекладачка переводила, що говорив грубий, мов барилко, москаль. Він не виглядав як спортовець. За бюрком сиділи два інші большевики, дискутуючи щось пошепки. Коли прийшла черга на мене, я спитав по-англійськи, чи не міг би я бачити Володимира Куця. Мені відповіла перекладачка, що, на жаль, Куць вийшов і попросила зайти вдруге.

На вулиці перед будинком зустрів я групу совєтських змагунів, що верталися з проходу по олімпійському селі. Між ними були москалі, білоруси і один українець. Якийсь австралійський комуніст попросив у них автографи. Кожний змагун підписувався і говорив, звідки він походить. Коли прийшла черга на українця, він підписав своє прізвище і сказав, що походить з Києва. Це був хлопець років на 20. Австралієць почав допитуватися, що це за місто Київ. Тоді українець об'яснив: „Так, як Лондон є столицею Англії, а Париж Франції, так Київ є столицею України". По дорозі зустрів я ще кількох змагунів. Я запропонував їм прогулянку автом до міста, однак вони мені відмовили: „Ми не маємо часу, ми приїхали на олімпіяду, а не на те, щоб оглядати місто".

Потім я зустрів двох молодих змагунів, що своїми рисами нагадували балтійців. І дійсно, були це естонці. Від них я довідався, що в совєтській команді є литовці (6), лотиші (5), естонці (2), узбекістанці (3) українці (коло 40) й росіяни. Всі вони, однак, збиратимуть славу для Росії. Відчувається, що змагуни уникають говорити з чужинними кореспондентами, й вже по короткій розмові стараються знайти причину відійти. Зовсім інакше є з поляками і мадярами. Вони говорили щиро і відкрито. На мою думку, багато мадярів не вернуться додому, хоча вони сьогодні цього не говорять. Найгірше убрані німці в своїх синьо - сірих уніформах. Чехи мають багато з прикмет большевицьких змагунів. Вони неговірливі. Тутешні чехи їх бойкотують.

* *

Великий стадіон Мелбурн Крікет Гравнд, що містить нормально 125,000 людей, в четвер 22 листопада був набитий вщерть. Година друга по полудні. Австралійські військові й моряцькі оркестри грають на площі. Телевізійні апарати, кінові і репортерські камери розміщені по всіх „стратегічних місцях". Є всяка публіка, різні національності й раси. Вимріяна, чудесна погода.

О 3 год. автом в'їжджає на стадіон князь Единбурґу, муж королеви Англії. Його вітають Брундейдж, голова Світового Олімпійського Комітету, прем'єр Австралії Мензіс і голова Австралійського Олімпійського Комітету Кент Гюґ. Відпровадивши їх до королівської льожі, по відіграні англійського гимну, голова Олімпійського Комітету вітає гостей. Мотто його промови: Олімпійський рух змагає до зведення разом в радісний союз всіх вартостей, які ведуть людство до досконалости.

3:30 по пол. вмаршовують змагуни. Перші ідуть греки. Після них за латинською азбукою всі інші нації. Попереду дошки з назвами країн, опісля прапороносці, а потім — спортовці з 67 країн світу. 6 держав відмовились від участи з уваги на приявність СССР.

Глядачі плескали в долоні й вітали кожну групу, без огляду на націю і расу. Найтепліше, однак, вітали мадярів. Майже годину стояв князь Единбурґу і салютував кавалькаді 4,500 змагунів з 68 націй.

Після промови голови Австралійського Олімпійського Комітету, князь Единбурґу проголосив XVI Олімпійські Ігрища відкритими. Буря оплесків повітала ці слова. Заграла сурма й врочисто піднесено великий олімпійський прапор на щоглі. В цей час з кліток випустили 4,000 голубів, і вони закружляли над стадіоном! Гармати віддали салют з 21 стрілу.

І тоді настав найбільш драматичний момент: на вході до стадіону появляється бігун зі смолоскипом. Це Рон Клерк, юньйор-першун у бігу на 1 милю. Він — останній зі звена змагунів, що пронесли олімпійський смолоскип через цілий австралійський континент. Неймовірно сильне враження викликали на всіх присутніх іскри, що прискали зі смолоскипа. Змагун оббіг арену, вийшов по східцях до великої урни і запалив олімпійський вогонь.

З підвищення на площі анґліканський архиєпископ Мелбурну відмовив молитву, а злучені хори відспівали Хорал Аллилуя. Після цього прапороносці всіх національностей стали біля підвищення півколом і австралійський бігун Джан Ленді зложив олімпійське приречення за всіх змагунів, що візьмуть участь в Олімпіяді.

Команда за командою відходили змагуни із своїми прапорами з площі стадіону.

* *

(УОК) Після 3-х днів змагань вже можна сподіватися, що змаг СССР за осягнення першого місця зазнав повного фіяска. Є припущення, що збірна команда СССР не зможе навіть осягнути того, що вона осягнула на попередній Олімпіяді в Гельсінкі (Фінляндія).

В перших двох днях Олімпіяди на три перші місця, здобуті підсовєтськими спортовцями — два здобули українці!

В бігу на 10,000 м. перше місце зайняв український бігун Володимир Куць. Його час — 28:45,6 — це новий олімпійський рекорд, поліпшений на 31 секунду. Вол. Куць народився в 1927 р. на Сумщині. Був звичайним колгоспником, потім пішов до армії, де почав займатись спортом. Кілька років живе в Москві, залишаючись в армії.

В бігу на цю саму віддаль Іван Чернявський, (Чернігівщина) зайняв шосте місце.

Ігор Рибак (легка вага) зайняв перше місце в підношенні тягарів. Його результат (в сумі) — 384,5 кг., що набагато перевищує попередній олімпійський результат американця Томі Коно.

Крім того, українські спортовці добились ще таких осягів: Леонид Бартеньєв в забігах на 100 м. зайняв четверте місце; в скоку в довжину Дмитро Бондаренко зайняв четверте місце (фінал); в скоку з жердкою виконав норматив Віталій Чорнобай, чим допущений до фіналу; в забігах на 100 м. серед жінок Віра Крепкина в півфіналі зайняла п'яте місце.

В. Гайдарівський

ЩЕ ОДНО КОХАННЯ

Повість

(32)

Безпальченко підійшов до стола.

— Сьогоднішнім наказом, зважаючи на ваші здібності, я призначив вас, товаришу Безпальченко, на директора приміського господарства, — з офіційною урочистістю, карбуючи кожне слово, сказав Курдюк.

— Дякую за довір'я, — відповів шанобливо Безпальченко. — Намагатимусь виправдати його своєю сумлінною працею.

— Це не моє довір'я, шановний товаришу Безпальченко. Вам довіряє наша партія! — підкреслено зауважив директор. — Тож негайно здавайте їдальню і розпочинайте господарювати.

— Прошу, Стефане Гнатовичу, днів на кілька відкласти приймання господарства. Я мушу влаштувати деякі свої родинні справи . . .

— Що-о! — насупившись, вигукнув директор. Родинні справи мають стати на перешкоді виробничим справам? Соромтеся, товаришу!

— У мене поважна причина, — спокійно відповів Безпальченко. — Я видаю заміж свою дочку.

— Гм-гм, — роздумливо хмикнув директор. — Причина досить делікатна. Такі випадки у батьків трапляються нечасто. А чи можна ж поцікавитись, товаришу Безпальченко, кого обрала ваша красуня собі за чоловіка?

— Є у нас на заводі один такий працівник на прізвище Копа.

— Це який Копа? — замислившись, зморщив лоба директор. — Не той, що ми його висунули до матеріяльного магазину?

— Той самий.

— Ось воно що! Ну, то запрошуйте нас на весілля. Як, товариші, гадаєте, — звернувся директор до присутніх, що прислухалися до розмови. — Варто побенькетувати з такої важливої нагоди? Приймемо запрошення Павла Мартиновича?

У кабінеті прокотився легкий гомін.

— Бачите, Павле Мартиновичу? — показав рукою на присутніх директор. — Ми всі твої гості. А тепер подумай, де нас прийняти, де посадовити. Ідея! — ляснув він долонею себе по голові. — Над Копою має шефство завком. То нехай завком і влаштовує весілля своєму вихованцеві. Ворошун такі справи вміє провертати. Що ви на це скажете, Павле Мартиновичу?

— Погоджуюсь цілком і повністю! — відповів Безпальченко.

— Ну, то й добре. Ідіть, готуйтеся до урочистого дня. А ми розпочнемо засідання.

Вийшовши з кабінету, Безпальченко похитав головою.

— „Який талановитий актор! — думав він із заздрістю про Курдюка. — Уміти так імпровізувати, щоб ні один глядач не запідозрив фальшу — велике діло . . ."

Робітний день у заводі скінчився. Люди брунатно-мінливою лявиною сунули до головної брами і, діставшись за терен заводу, розтікалися вулицями міста.

Максим залишився у конторі сам і раз-у-раз поглядав то у вікно, то на годинник. По четвертій годині минуло небагато хвилин, але вони здавалися нестерпно довгими, ніби сидів він десь на станції, вичікуючи поїзду, що запізнився на невизначений час. Піднесеність його настрою почала заволікатися хмарками смутку, закрадалася зневіра, робилося тоскно і сумно. Але ось ще здалека замаячила постать; здавалося, вона стоїть на місці і, як це буває взимі, намагаючись розігрітися, щосили розмахує руками. Пізнавши Безпальченка, Максим, забув навіть зачинити за собою двері і мерщій вибіг із будинку йому назустріч.

— Раніше, ніж осуджувати за запізнення, прошу вислухати мої виправдуючі провину обставини, — жартівливо мовив Безпальченко. Він почав розповідати Максимові про щойно почуту від Стефана Гнатовича новину. Безпальченка призначили на директора приміського господарства. Інший хтось від такого підвищення радів би, почував би себе на сьомому небі. Він же не тільки не пишається, а навіть журиться. Доведеться тепер переїздити з міста на господарство. А Катя залишиться тут. Вона вже дівчина доросла, можна з дня на день чекати, що вийде заміж. Невідомо ж якої вдачі матиме вона чоловіка, чи захоче він бути близьким із своїм тестем. А Безпальченко волів би мати зятя, щоб він був йому за сина, тоді приїздив би до дітей своїх, як додому, а вони б приїздили до нього в масток, на свіже повітря, на лоно природи, там би спочивали і розважалися. Без Каті ж Безпальченкове життя посіріло б, перетворилося б на безмежну мрячну осінь.

— А чого там осінь, так воно не буде, — сказав Максим більше на те, щоб піддержати розмову. Він майже не слухав і не збагнув, до чого навертає його супутник. Думками парубок був уже там, куди йшов, і все прискорював ходу. Ось і той будинок, що його збирався був Максим рознести. Згадка викликала у нього зовні непомітну усмішку. Безпальченко відчинив двері, парубок переступив поріг і вмить заклякнув. Серед кімнати, склавши руки на грудях, стояла його блакитна Катя. Вони зустрілися поглядами, пильно дивилися одне одному в очі, налляті пристрастю кохання і невидимими слізьми радости. Катині руки благально простяглися до Максима. І Максим підлетів до Каті, стиснув її в своїх обіймах і припав довгим поцілунком до її тремтливих гарячих уст. А батько, спостерігаючи пантоміму, що розігрувалася перед ним, задоволено посміхався й потирав руки.

ОБОВ'ЯЗОК БЕЗДІТНИХ СУПРОТИ ДІТЕЙ

У нашому громадському житті часто буває, що коли ведеться у користь дітей якась акція духово - морального чи матеріяльного порядку, бездітні подружжя й безсімейні люди стоять осторонь її, мовляв, це їх не обходить, бо вони дітей не мають.

Це правда — дітей вони не мають, але обов'язок супроти нації вони мають, а діти, це частина нації.

Подружжя, що привели на світ, виростили й виховали дітей, вже тим самим внесли свій велетенський вклад у націю — вони продовжують її існування новими поколіннями, вони продовжують самих себе в своїх дітях, можна сказати, вони ніколи не вмирають, бо частина їх живе в їхніх нащадках. Вирощення й виховання дітей вимагає від батьків великих матеріяльних зусиль. Коли взяти людину, що заробляє напр. 80 долярів тижнево й має сім'ю з дітьми, економічно - фінансові проблеми такої людини куди складніші, ніж людини бездітної, що заробляє таку саму суму. Годі вимагати від одинокої людини, чи бездітного подружжя, щоб вони із своїх заробітків давали на потреби чужих дітей стільки саме, як це роблять батьки. Одначе в бюджеті кожного самітника, чи бездітної родини повинна бути відведена стала поважна рубрика на потреби дітей, як загального добра цілої нації. Коли ж і на таку систематичну жертвенність самітники, чи бездітні подружжя здобутися не можуть, вони повинні принаймні щедро відгукуватися на різні спеціяльні акції в користь дітей. Десь треба втерти сльозу сироти, десь треба зложити пожертву на потребуючих дітей за океаном з нагоди св. Миколая, ялинки, писанки чи Зелених Свят, там знову треба підпомогти фонд будови школи, захисту, сиротинця, то знову докинути свою цеголку до потреб організації молоді. І від таких принагідних пожертв не можуть відмовлятися самітники й бездітні.

Тепер саме ведеться одна з таких важливих акцій на духові потреби наших дітей у всенаціональному маштабі: кампанія за передплатами та збірка на пресовий фонд журналу для українських дітей у вільному світі — „Веселка".

Нехай ніхто з наших самітників чи бездітних людей не стане осторонь тієї велетенського значення для майбутнього нашої спільноти акції, мовляв, вони дітей не мають. Так — вони дітей не мають, але мають їх їхні співгромадяни, має їх нація. А обов'язок всіх громадян супроти нації — одинаковий!

„Самітник".

ПАМ'ЯТІ СОТНИКА о. ІВАНА ГУНІ-СЕМЕНЮКА

Чудові Крем'янецькі гори, покриті густими лісами, віджили від затяжної зими — вкривалися безмежним морем зелені. Березень 1943 р. приніс великі події в цих густих лісах бурхливої Волині.

В цих лісових нетрах, недалеко міста Крем'янця, розстелились своїми буйними білими хатками села Стіжок, Антонівці й Лішня. В історію Волині ввійшли піонери - громадяни згаданих сіл, які допомагали всім, чим могли Українській Повстанчій Армії. Село Стіжок, потерпіло від німецьких загарбників - ґестапівців, які знищили вогнем малі солом'яні хатки, а громадян живцем попалили. Перемога їхня закінчилася неуспіхом. Бо недалеко села Лішні засіла група молодих повстанців в складі 50 осіб, озбросних в автоматичну зброю. Ґестапівська колона тягнулася з навантаженими здобиччю автами, а на здобиччі сиділи ґестапівці. Наказ команданта Хрона — Стріляти! Посипались жертви ґестапівців, ховатись немає де, танки до переду, від повстанців в'язка гранат, танки назад. На віддалі 3-ох кілометрів в Білокриниці стояв 5-тий німецький батальйон, який вирушив на поміч ґестапівцям, але вже запізно, бо повстанці зробили свою роботу і подалися в глиб лісу.

Щоденно зростали загони — цвіту націоналістичної молоді, яка приходила в ліс боронити свою Батьківщину. 300 молодих юнаків день-у-день зводили нерівні бої з німецьким окупантом, та з большевицькими бандами Ковпака.

Пригадую один фрагмент — коли сотні на струнко, а лави перевіряє досвідчений сотник Армії УНР — Іван Гуня. Він прийшов передати своє знання молодим партизанам. Він непохитно вірив у перемогу і своїм запалом поривав бійців у краще майбутнє. Він мав 43 роки і ми всі полюбили цього відважного бойовика, цього зразкового громадянина, сина своєї Батьківщини.

І тоді вилітали в повітря совєтські ісполкоми і гинули німецькі загарбники. Але час не дав нам здійснити покладених на нас завдань. І сотник Іван Гуня переходить з групою повстанців на Захід. Під кінець 2-гої світової війни він активно включається в Український Леґіон Самооборони, де пізніше переходить до І-шої Дивізії УНА, а по розгромі збройних сил 3-го Райху, переходить, до британської армії, а звідти до Олдгаму, Англія. І там він як вояк-громадянин включається в українське громадське життя Олдгаму, бере активну участь, а згодом як заступник голови Об'єднання Українців у Вел. Британії. І в церковному житті, як заступник Голови Генерального Церковного Управління УАПЦ, приймає єрейські свячення.

У відзначенні Його 57 роковин, мені довелося складати ґратуляції і спільно з ним провести веселий час. Лише в розмові про його донечку — покотились сльози Дорогому Сотникові. „Моя Донечка!". Він вірив, що вернеться до неї, він вірив і бажав ще раз бути в Крем'янецьких лісах і горах зі своїми рідними-друзями.

Але воєнна хуртовина 1917-1921 років, буряні дні партизанських змагань, еміґраційні злидні — не пройшли на марно і серце сотника не видержало.

18 вересня 1956 року, на 61 році життя відійшов у вічність наш волинський Друг-Зброї, незабутній партизанський батько о. сот. Іван Гуня-Семенюк. Похорон перемінився у спонтанну маніфестацію, під час якої 16 промовців прощали Його, вкриваючи вінками і цвітами свіжу могилу.

Волинь і з нею і ціла Україна втратила вірного сина, взірцевого патріота - революціонера. А ми втратили свого виховника, командира, та вірного Друга - Товариша.

А. Домарацький.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

З'їзд Окружної Ради Союзу Українок Америки

27 жовтня 1956 р. відбувся в Дітройті Окружний З'їзд усіх Відділів нашої округи. Заступлених було 7 Відділів в числі 72 членок. Підготова до З'їзду відбувалася в чотирьох комісіях: Суспільної Опіки, купна дому Окр. Ради, потреби екзекутивної секретарки та статутової.

З'їзд почався о год. 10 ранку молитвою, яку перевела містоголова Окр. Ради п. Климишин Олена, та відспіванням гимну СУА. Це впровадило присутніх у святочний настрій. Голова Окр. Ради СУА в Дітройті п. Шустер Ольга привітала делеґатку Централі п. Віляк Марію та делеґаток Відділів. З'ясувала працю над усіми проблемами, дякувала за працю членкам комісій та членкам Окр. Ради при підготові до З'їзду і передала ведення Зборів п. Климишин. Секретарювали пані Зубаль Ярослава і Захарків Ірина. Як бачимо, наша організація стає триступневою: маємо Відділи, Окружні Ради і Централю СУА. Це влегшує працю, централізує її. Окружні З'їзди являються малими конвенціями, які мають випрацьовувати ряд проблем для Централі.

Першою проблемою З'їзду була справа суспільної опіки. Референтка п. Цісик зреферувала висліди тієї комісії. Рішено при Окр. Раді зорганізувати секцію Суспільної Опіки та якнайскорше перевести курс.

Другу справу реферувала п. Слюсарчук Марія. Розглядаючи всі „за" і „проти" купна дому, комісія прийшла до переконання, що престиж СУА вимагає, щоб ми такий дім мали в Дітройті. Иде про те, щоб викресати у членках віру у власні сили та в силу нашої організації. Комісія проєктує, щоб на закладовий фонд усі Відділи зложили по 100 долярів, а тоді приступити до продажу шерів. Комісія придбала вже три паї — п. Сідило Феся — (два паї) і п. Черика — 100 дол.

Пані Шустер (по-англійськи), а п. Дуб (по-українськи) пропонують, щоб при Централі був створений пост екзекутивної секретарки. Її працю реґулював би правильник. Дискусія виказала однозгідність думок з комісією.

Пані Слюсарчук М. поставила пропозицію статутової комісії, щоб справу статуту залишити в комісії, бо вона ще не дозріла.

Пополудневі наради вела пані Волкер Анастазія, а секретарювала пані Макар Ольга та пані Карпінка Ольга. Наради велися під аспектом поширювання членства в СУА. Першою референткою була делеґатка Централі, відома жіноча діячка п. Віляк, яка виголосила реферат на тему „Моральна сила зорганізованого жіноцтва". Родина є основою життя, праджерело любови. Її скріпити, поставити на висоті завдань, які накладає на її плечі життя, це величава чинність жінки. А щоб цьому подолати, мусить вона мати силу духа. В Україні всі ті цінності впродовж довгих літ нищать вороги, то ми в вільному світі їх мусимо зберегти. І лише у нав'язанні до джерел рідної традиції, до сили духа тих, що творили і творять величні моменти і пишуть кров'ю історію України, обновимо себе. 500 замучених, розшматованих большевицькими танками, мають дати нам моральну силу до обнови. Викрешім силу духа до великих діл, бо наша справа свята і слушна.

Друга референтка п. Климишин Олена старалася в своїм рефераті знайти розв'язку проблем нової і старої еміґрації та їх злиття в одно русло, корисне для України. Підставою цього мусить бути взаємне розуміння і поміч. Різнородні сили, як різниці релігійні, політичні чи інші, поєднати в СУА, — ось велике завдання перед нами.

Референтка п. Габчик Ольга, членка і голова молодечого 58 Відділу говорила про те, що притягло її до СУА. Говорила по-англійськи. Великий вплив у тому мало виховання в домі батьків, які запізнали її з українською культурою та традицією. Вона полюбила й прийняла їх за свою, та тим горда. Панна Кахній Марія теж роджена вже тут, говорила про те, які користі має жінка, яка належить до жіночої організації. Обі референтки є дочками членок СУА.

Над рефератами вив'язалась гаряча дискусія. Найзнаменніший голос у дискусії про поширення членства, — це голос п. Віляк, яка зі знаним ентузіязмом і патосом подала проєкт, щоб усі Відділи приєднували членок в пам'ять і пошану 500 розшматованих жінок у Кінґірі, значить, щоб членство нашої округи зросло до 500 осіб. Із запертим віддихом вислухало жіноцтво цього проєкту. П. Шустер Ольга зреасумувала вислухані думки й пляни, та доповнила їх проєктом створення при Окр. Раді Комітету членства СУА.

Коли зробити підсумки з цілого З'їзду, то слід підкреслити такі моменти: СУА стоїть на порозі нового організаційного оформлення, що дасть координацію всіх чинників. Через свою триступневість діяльність Відділів буде плянова і зцентралізована. Та й Централя буде мати легшу працю.

Окружний З'їзд СУА в Дітройті поставив собі такі завдання на найближчу будучність:

1. Створити при Окр. Раді секцію Суспільної Опіки з делеґаток Відділів, та для них влаштувати курс.
2. Приступити до грошової збірки на купно дому СУА в Дітройті.
3. Поширити членство до 500 в пам'ять помордованих жінок в Кінґірі.

Бойчук Дарія,
Прес. референтка Окр. Ради

ДОПОВІДЬ ПРОФЕСОРА КРАШЕНІННІКОВА

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА 11½ Вест 26 вул., Н. Й., повідомляє, що в суботу 1-го грудня 1956 року о 7-ій год. веч. в приміщенні Академії відбудеться засідання Природничого Відділу УВАН у ЗДА з доповіддю проф. С. Крашенінникова на тему: „Нові дані у вивченні Balantidium Coli та Балянтидіозу". Вхід вільний.

ПЕРЕД КОНЦЕРТОМ ВАСИЛЯ ТИСЯКА И Р. АНТОНОВИЧ

В неділю, 2-го грудня, о год. 7.30 веч., у великій залі Українського Народного Дому в Ню Йорку, відбудеться концерт мистецької пари: відомого оперового співака Василя Тисяка (тенор) і його дружини, Розалії Антонович (меццо-сопран).

Р. Антонович

Василь Тисяк — добре знаний нашій публіці однаково з своїх виступів у „старому краю", як на еміґрації, в Канаді й ЗДА. Пані Р. Антонович виступає вперше перед нюйоркською авдиторією. Востаннє вона виступала безпосередньо перед своїм від'їздом до Канади на концерті в Парижі, де мала великий успіх.

У репертуарі концерту — сольо і дуети, з української і чужинецької музичної літератури. Мистецька пара живе постійно в Канаді.

КНИЖКА И ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ В ДОМІ КОЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

Найкращий святковий подарунок. Цікава й цінна збірка

„ЕЛЬДОРАДО"

(Вибрані твори відомих українських письменників. Ціна 1 доляр). На цю книгу вже написали досить прихильні рецензії проф. Ю. Григоріїв, поет М. Щербак, проф. В. Чапленко та інші. Книга потрібна для шкіл, для кожної родини і для всіх книгозбірень. Гроші можна висилати готівкою на адресу письменницького об'єднання „ВОЛОСОЖАР":

WOLOSOZAR,
P. O. Box 9752,
Philadelphia 40, Pa., USA

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 13.

	Передплата	Пожертва	Разом
Р. Мандрусяк, Венезуеля	4.00	6.00	
О. Петрук, Монтреал	5.00	5.00	
Інж. Р. Крохмалюк, Дітройт	4.00	1.00	
А. Дольницький, Монтреал	4.00	2.00	
Г. Демкович, Клівленд	4.00	1.00	
І. Демкович, Клівленд	4.00	1.00	
І. Костюк, Гемтремк	4.00	1.00	
І. Палієвич, Блумф. Гілле	2.00	3.00	
М. Каліта, Лінколн	3.00	2.00	
С. Гавриш, Калюмет	3.00	2.00	
П. Саверин, Едмонтон	2.00	1.00	
С. Сипливий, Рачестер	2.00	1.00	
М. Сакальош, С. Бенд	2.00	1.00	
Й. Федун, Шикаґо	2.00	1.00	
М. Гуменний, Лінден	2.00	1.00	
М. Мазур, Торонто	1.00	1.00	
Д. Вортник, Маттапан	1.00	1.00	
.М Депа, Омага	1.00	1.00	
М. Жируха, Рачестер	5.00		
М. Кончак, Дітройт	4.00		
Д-р Р. Верес, Гренд Репідс	4.00		
В. Дубина, Шикаґо	4.00		
А. Копистянський, Юнійондейл	4.00		
О. Цукорник, Ст. Кетерінс	4.00		
Д. Мачалаба, Клівленд	4.00		
А. Мачалаба, „	4.00		
З. Ярош, „	4.00		
Г. О. М. Бродович, Монтреал	3.00		
А. Вовк, Гастінґс	3.00		
С. Сенків, Лестер	3.00		
Д-р Ю. Лисик, Торонто	2.00		
І. Врублевський, Фріленд	2.00		
Ю. Ватаманюк, Шикаґо	2.00		
М. Магмет, Елизабет	2.00		
В. Падох, Магвах	2.00		
Т. Мизак, Пасейк	2.00		
Д. Медецький, Толідо	2.00		
М. Зельвак, Перт Амбой	1.00		
С. Прегуляк, Боффало	1.00		
Із хрестин Е. В. Вербинських в Елкарт, Інд., збірку перевів			
М. Пап		13.00	
І. Бішко, Бруклин		10.00	
Т. Діоґ, Филаделфія		5.00	
В. Дувало, Торонто		3.00	
Я. Савка, Роземонт		3.00	
І. Беген, Тайтусвіл		3.00	
З свята Абсольвентів в Ню Гейвен		3.00	
І. Гаврилів, Филаделфія		2.40	
Я. Семенків, Балтімор		2.00	
І. Фур, Клівленд		2.00	
М. Лойовський, Шикаґо		2.00	
В. Місюренко, Гіксвіл		2.00	
М. Джурин, Ню Йорк		2.00	
Г. Ониськів, Дірборн		2.00	
А. Глушевська, Монтреал		2.00	
Інж. І. Когут, Торонто		2.00	
І. Маркович, Картерет		2.00	
С. Гладкий, Джерзі Ситі		2.00	
О. Казанівський, Ст. Кетерінс		2.00	
Й. Сквіртянський, Річ. Гілл		2.00	
Р. Сиґур, Торонто		2.00	
П. Дяк, Елизабет		2.00	
А. Білецький, С. Плейнфілд		2.00	
В. Карий, Стемфорд		2.00	
К. Кульганич, „		2.00	
В. Палідвор, „		2.00	
М. Сидяга „		2.00	
С. Корівчак, „		1.00	
І. Слобода, „		1.00	
Й. Смаль, „		1.00	
П. Мачужак, Елсворт		1.00	
М. Зарічний, Сиракюз		1.00	
В. Павлюк, Шикаґо		1.00	
Н. Н.		1.00	
Разом	$ 112.00	$ 119.40	$ 231.40
Раніше проголошено	$1,739.70	$1,796.20	$3,535.90
Разом все . . .	$1,851.70	$1,915.60	$3,767.30

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПИТСБУРҐ, ПА. — Б-во св. Івана Відд. 96 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 2-го грудня в Перш. Укр. Нац. Домі, 723 E. Carson St., о год. 3-ій по пол. З огляду на важливість справ і вибору нових урядників на 1957 р., присутність всіх членів побажана. Після зборів гутірка і перекуска. — Секр.

ВИЛКС-БЕРІ, ПА.—Б-во св. І. Хрестителя Відд. 223, повідомляє всіх членів що збори відбудуться в неділю, 2-го грудня, в параф. залі, зараз по Сл. Божій. Проситься членів прийти на час. Маємо важні справи до полагодження. — Управа.

СВІТ ВОРОЖИТЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

призначили міністром контролі — значить, гору беруть сталінці. Таке вороження Кремлеві на руку. Немає сумніву, що боротьба за сталінський престол точилася в Кремлі ще за життя диктатора. Безсумнівно, йде вона й тепер, бо ж колективна диктатура — абсурд, нісенітниця, можлива лише як короткий інтервал між одним диктатором і другим. Але жадних антисталінців у Кремлі немає: є лише сталінці, які вбили свого вчителя і вождя, коли це було треба, щоб рятувати комунізм. Вони ж — ленінці, вони ж — комуністи, большевики, що є те саме, що й сталінці.

Період, що минув від 20-го з'їзду компартії, розкрив світові те, що приглушено гуркоче під землею і наганяє жах на нових диктаторів. Знаємо, що почалося з Воркути, Кінґірі, може ще з інших кутків, звідкіль вістки до нас не дійшли. Далі — Східній Берлін, Познань, Будапешт. За такими дороговказами йдуть до одної цілі народні антикомуністичні вибухи і повстання, перші виступи Великої Революції, яка знищить комунізм в усьому світі. Українці на Воркуті, сини землі, яка впала першою жертвою червоної Москви, у найгірших умовинах концтаборів перші піднесли прапор боротьби не на життя, а на смерть.

Та це ще далеко не значить, що большевицько-московська імперія вже розвалюється, як твердять оптимісти. Становище в Польщі стабілізується. Мадярське повстання згноблено криваво. Не підтримане ззовні, воно стало страшною пересторогою для інших сателітних країн, які навряд чи пробуватимуть в скорому часі наслідувати приклад Мадярщини. Проте, моральне значення повстань, що широкою хвилею перекотилися по Совєтському Союзу та його сателітах, а особливо мадярський зрив — мають величезне значення. І зокрема для народів підсовєтських. А для тих, на Заході, хто ще вірив у Маркса-Леніна-Сталіна, вони загнали осиковий гострокіл у їхню віру в комунізм, як „найвищу форму людського суспільства, де немає експлюатації людини людиною, де відносини розкривають безмежний простір для задоволення матеріяльних і культурних потреб усіх людей" („Історія КПСС"). Народні революціонери зірвали геть з Москви її облудну машкару, під якою аж тепер побачив увесь західній світ те, що давно бачать поневолені народи — безоглядного аґресора і рабовласника-гнобителя.

В обличчі небезпеки московські диктатори, як душогуби, сковані ланцюгами спільних злочинів, відкладають набік взаємні порахунки — і шукають порятунку. Розпалюючи воєнні вогнища в Азії і на Середньому Сході, вони стараються відвернути цим увагу поневолених народів від внутрішніх проблем. Чимраз сильніші підземні поштовхи грядучої революції змушують їх вернутися до сталінських метод терору і сталінської стратегії, яка неминуче сполучена з ізоляцією від зовнішнього світу. Можливо, як жертвенного козла, викинуть вони з Кремлю Хрущова, чи когось іншого, зваливши на нього невдачі нового політичного курсу. Вони мусять латати й скріплювати залізні заслони, що відгороджують Совєтський Союз від сателітних держав, а сателітні держави — від Заходу. Великі клопоти мають вони із західніми компартіями, здеморалізованими й спустошеними внаслідок мадярських подій.

Колос на глиняних ногах — так називали російську імперію царів. Таке окреслення найбільше підходить тепер до червоної імперії большевиків, не зважаючи на сотні її панцерних дивізій. „За вєру, царя і отєчество!" — така була ідеологічна підвалина царської Росії, що розпалась під натиском революції 1917 року. „За родіну, за Сталіна!" — під таким гаслом воювала в останній війні червона армія. Сталіна після смерти його наслідники розвінчали, Слово „родіна" стало ненависним символом гніту й кривди для всіх народів, крім московського. А комунізм, що його 40 років будують невільники Москви — це вже напівзогнилий труп — синонім рабовласництва й тиранії.

Московська імперія скоріше чи пізніше розвалиться. І руїнниками її будуть ті, кому найбільше спричинила вона зла, хто в боротьбі за волю не жалітиме свого життя. Тоді мадярська революція повториться з могутністю у стільки разів більшою, у скільки разів всі гноблені Москвою країни разом узяті більші від Мадярщини. Це будуть неуявно страшні часи великого гніву, від якого нікуди буде тікати справжнім ворогам народу.

А тимчасом світ ворожить і з надіями, неспокоєм та... бездіяльно придивляється в ту сторону, звідки має сходити сонце.

В. С-ко

МИКОЛА КУЛИКІВСЬКИЙ

З сумом сповіщаємо, що в понеділок, 26-го листопада 1956 р., по довгій недузі, упокоївся в Бозі на 72 році життя

МИКОЛА КУЛИКІВСЬКИЙ

полковник Армії Української Народньої Республіки, лицар хреста Симона Петлюри, кол. комендант Ставки Головного Отамана Військ УНР, а в р.р. 1950-56 диригент церкви Св. Апостола Андрея в Бавнд Брук, Н. Дж.

В п'ятницю, 30-го листопада, о год. 5-ій по полудні, в похороннім заведенні Литвина в Нюарку, буде відправлено ПАНАХИДУ за душу Покійного, після якої тіло Його буде перевезене до церкви Св. Андрея в Бавнд Брук, Н. Дж.

Похорон Покійного в суботу, 1-го грудня, після Служби Божої й похоронної відправи, на Українськім Православнім Цвинтарі в Бавнд Брук, Н. Дж. Початок Служби Божої о год. 9:30 рано, на яку просимо прибути друзів і приятелів Покійного.

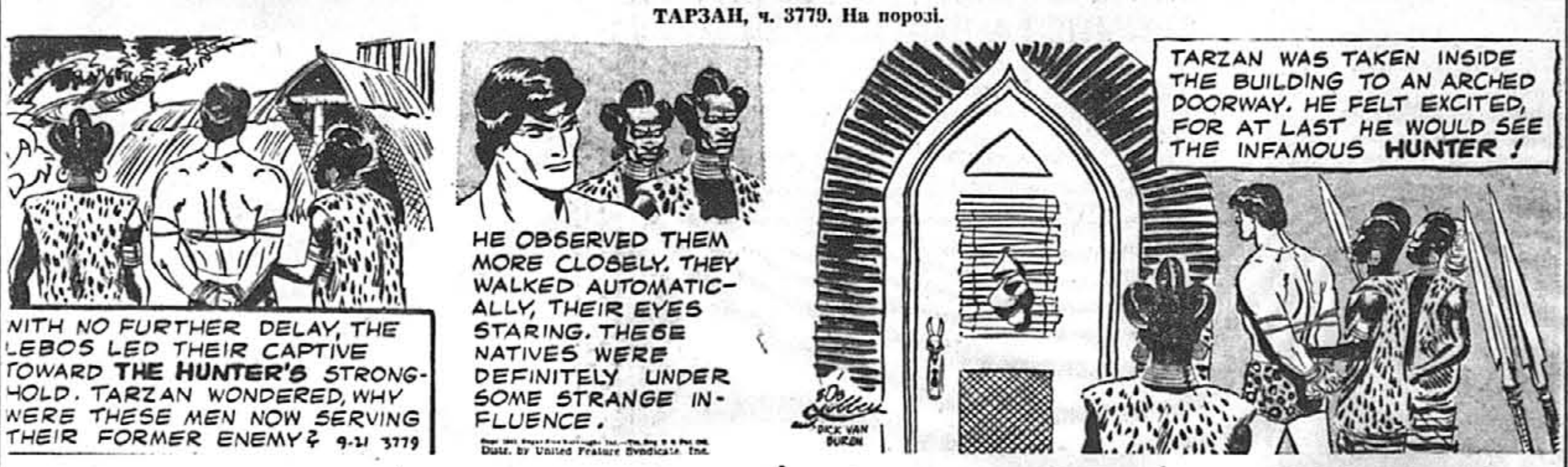
Консисторія
Української Православної Церкви в ЗДА.

Посмертна Згадка

АННА БОГАЧ з дому Буґа, довголітня членка Т-ва Сокіл Відд. 218 УНСоюзу в Кемпбел, Огайо, померла 16-го листопада 1956 р. Покійна родилася в селі Ликучі, повіт Заліщики. Оставила в смутку мужа Василя і сестру Марію. Похорон відбувся 19-го листопада з похор. заведення до української кат. церкви в Йонґставн, Огайо, відтак на цвинтар Кальварію. — В. Й П.!

М. Стахура, секр.

ТАРЗАН, ч. 3779. На порозі.

Без жадної затримки лíби завели свого в'язня до твердині ловця. Тарзан дивувався, чому ці люди служать тепер своєму давнішому ворогові.

Він обсервував їх докладніше. Вони йшли, як автомати, з витріщеними очима. Ці тубільці напевно були під якимсь чужим впливом.

Тарзана вели до будинку з склепінчастим входом. Він був зворушений, що принаймні зможе побачити підлого ловця!